

Selvitys kuntouttavasta opetuksesta ammatillisessa koulutuksessa

Julkaisutilaisuus 1.6.2026

Väitöskirjatutkija Anna-Kaisa Peruskivi

Erityisasiantuntija Ilkka Eronen

Selvityksen tausta

- Oppivelvollisuuden laajentuminen elokuussa 2021
- Kuntaliiton ja kuntataustaisten ammatillisen koulutuksen järjestäjien Areena-verkoston ministeriöille keväällä 2024 tekemä aloite kuntouttavasta opetuksesta:

"Nykyjärjestelmässä ei kyetä riittävällä tavalla ottamaan huomioon opiskelijoita, joiden kohdalla tutkinnon suorittaminen ei ole ainakaan väliaikaisesti realistisesti mahdollista esimerkiksi psyykkisen toimintakyvyn vuoksi."

Selvityksen tavoite

- **Konkretia** kuntouttavasta opetuksesta tehdyn aloitteen ympärille
- **Kokonaiskuva** kuntouttavan opetuksen tarpeesta, nykytilasta ja kehittämismahdollisuuksista ammatillisessa koulutuksessa
- **Hyvien käytänteiden** kokoaminen ja levittäminen
- **Pohjan luominen** kuntouttavan opetuksen mallin jatkokehittämiselle

Selvityksen toteuttaminen 1/2

Kyselyt Webropol-alustalla

- Ammatillisen koulutuksen järjestäjät
- Nuorten työpajojen henkilöstö
- Hyvinvointialueiden asiantuntijat

Kuntouttavaa opetusta tarkastellaan aloitteen mukaisesti mallina, joka yhdistäisi ammatillisen koulutuksen, nuorten työpajojen toiminnan sekä hyvinvointialueen palvelut nuorta tukevaksi kokonaisuudeksi.

Selvityksen toteuttaminen 2/2

Kuntouttavan opetuksen elementtejä sisältävien hyvien toimintamallien kartoitus

- Kirjalliseen materiaaliin tutustuminen ja Teams-tapaamiset toteuttajien kanssa

Esityksen eteneminen

1. Raportin rakenteen ja päälukujen esittely
2. Nostoja selvityksen tuloksista
3. Suositukset kuntouttavan opetuksen kehittämiseksi

Selvitysraportin kokonaisuus

1. Johdanto

Kuvataan selvityksen tausta ja tavoite

- Peruskoulun päättää vuosittain noin 60 000 nuorta, joista noin 40 prosenttia valitsee ensisijaisesti ammatillisen koulutuksen
- Opiskelijalla on oikeus erityiseen tukeen ja opiskeluhuollon palveluihin
- Aloitteessa kuntouttavasta opetuksesta nostettiin esille, etteivät nykyiset tukimuodot riitä kaikille
- Tässä selvityksessä kuntouttavaa opetusta tarkastellaan kehitteillä olevana tuen mallina, ei nykyisessä lainsäädännössä määriteltynä koulutus- tai palvelumuotona

Selvitysraportin kokonaisuus

2. Toimintaympäristön keskeiset rakenteet

Luodaan kevyt katsaus niihin raportin kannalta keskeisiin toimintaympäristön rakenteisiin, jotka muodostavat lähtökohdan kuntouttavan opetuksen tarkastelulle:

- Ammatillisen koulutuksen järjestäminen ja rahoitus
- Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVA) järjestäminen ja rahoitus
- Nuorten työpajatoiminnan järjestäminen ja rahoitus
- Hyvinvointialueiden palvelut ja rahoitus

Selvitysraportin kokonaisuus

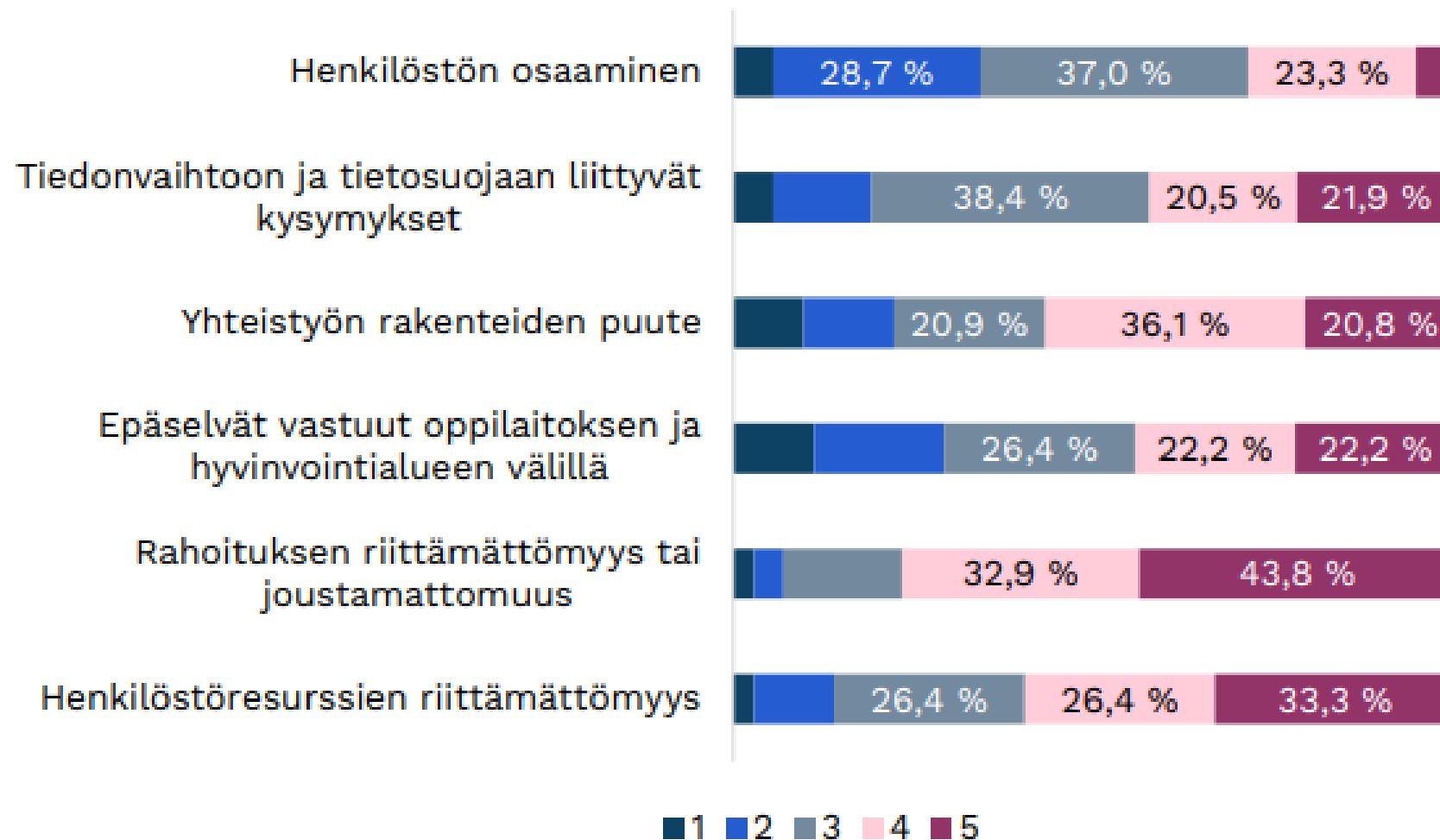
3. Koulutuksen järjestäjien näkemyksiä kuntouttavasta opetuksesta

Esitetään kyselyn tulokset

- Kysely suunnattiin 128 toimijalle, joilla on ammatillisen koulutuksen järjestämislupa
- Vastauksia saatiin yhteensä 75
- Suurin osa vastaajista edusti oppilaitoksen johtoa ja toimi rehtorin, apulaisrehtorin tai koulutuspäällikön tehtävässä
- Maantieteellisesti edustettuina kaikki muut paitsi Etelä-Karjalan hyvinvointialue
- Kysely koostui 34 kysymyksestä, joista 20 oli avoimia

Nykyisten tukitoimien ja yhteistyön vahvuudet ja haasteet

- Tuki perustuu pääosin olemassa olevien rakenteiden joustavaan soveltamiseen
- Varsinaista kuntouttavan opetuksen mallia ei useimmissa oppilaitoksissa ole järjestetty
- Vastaajista yli puolet (59,5 %) arvioi nykyisten tukitoimien olevan kuntouttavan opetuksen kohderyhmään kuuluvien opiskelijoiden tukemiseksi erittäin tai melko riittämättömiä
- Erityisen haastavia ovat tilanteet, joissa nuoren tuen tarpeet ylittävät oppilaitoksen tukitoimien rajat
- Vastaajista 61,3 prosenttia arvioi vastuunjaon koulutuksen järjestäjän ja hyvinvointialueen välillä melko tai erittäin epäselväksi

Kuvio 2. Nykytilanteen haasteet koulutuksen järjestäjien näkökulmasta

Kuntouttavan opetuksen kehittäminen

- Vastaajista 74,3 % piti kuntouttavan opetuksen kehittämistä erittäin tärkeänä ja 21,6 % melko tärkeänä
- Yksittäisten nuorten kohdalla tuki voi olla riittävää ja yhteistyö rakentua toimivaksi
- Tuki rakentuu kuitenkin tapauskohtaisesti eikä muodosta selkeästi jäsentyvää kokonaisuutta kaikkein haavoittuvimmassa tilanteessa olevien nuorten tueksi
- Valtakunnallista selkeytystä ja yhtenäistä tuen mallia pidetään tärkeänä
- Keskeiset kehittämistarpeet kohdistuvat rahoitukseen, yhteistyörakenteisiin sekä toimijoiden väliseen työn- ja vastuunjakoon

Selvitysraportin kokonaisuus

4. Nuorten työpajojen henkilöstön näkemyksiä kuntouttavasta opetuksesta

Esitetään kyselyn tulokset

- Kysely suunnattiin nuorten työpajojen henkilöstölle
- Vastauksia saatiin yhteensä 102
- Vastaaajista 61,8 % toimi ohjauksen ja valmennuksen ja 33,3 % suunnittelun ja esihenkilötehtävissä
- Maantieteellisesti edustettuina kaikki muut paitsi Varsinais-Suomen hyvinvointialue
- Kysely koostui 26 kysymyksestä, joista 10 oli avoimia
- Kysely laadittiin yhteistyössä Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry:n kanssa

Nykyisen toiminnan ja yhteistyön vahvuudet ja haasteet

- Nuorten työpajojen yhteistyö muiden toimijoiden kanssa toimii parhaimmillaan sujuvasti, joustavasti ja nuoren tarpeista käsin rakentuvana
- Yhteistyön keskeisimmiksi haasteiksi nousevat rahoitukseen ja säädosohjaukseen liittyvät epäselvyydet
- Erityisen haastavaa on oppivelvollisten ja oppilaitoksessa kirjoilla olevien nuorten tukeminen
- Nuorten työpajat eivät voi tarjota tukea riittävän varhaisessa vaiheessa. Nuori voidaan ottaa mukaan vasta opintojen keskeytyessä.

Kuntouttavan opetuksen kehittäminen

- **Vastaajista 49 % piti kuntouttavan opetuksen kehittämistä erittäin tärkeänä ja 41,2 % melko tärkeänä**
- Vastaajista valtaosa (79,4 %) näki nuorten työpajojen roolin kuntouttavan opetuksen kehittämisessä ja toteuttamisessa vähintään melko keskeisenä
- Rooli jäsentyy keskeiseksi erityisesti tilanteissa, joissa opinnot ovat vaarassa katketa tai nuoren toimintakyky ei riitä toimimiseen oppilaitosympäristössä
- Työpajojen näkökulmasta suurin kehittämistarve liittyy valtakunnallisten pelisääntöjen selkeyttämiseen
- Nuoren tulisi voida saada oikea-aikaista tukea siinä ympäristössä, jossa hän kykenee toimimaan

Selvitysraportin kokonaisuus

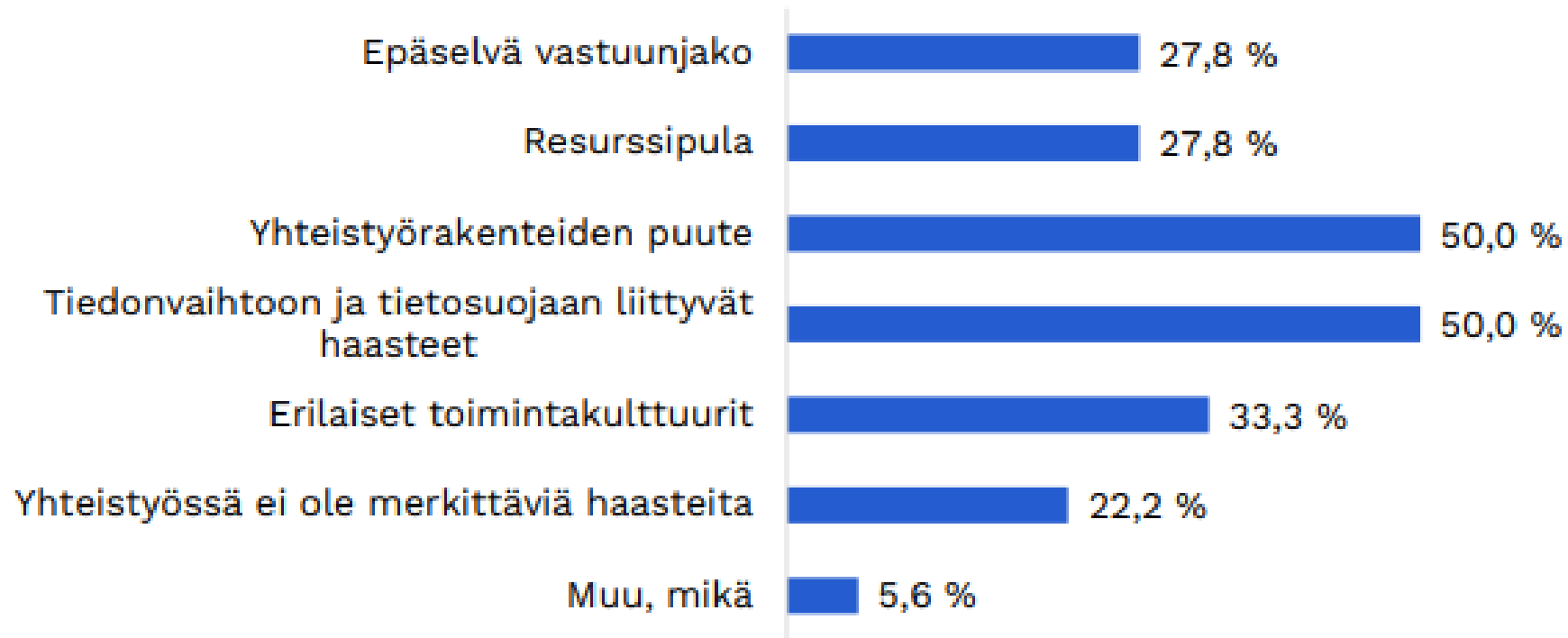
5. Hyvinvointialueiden näkemyksiä kuntouttavasta opetuksesta

Esitetään kyselyn tulokset

- Kysely suunnattiin johtavassa asemassa oleville asiantuntijoille, tavoitteena enintään 2 vastausta / hyvinvointialue
- Vastauksia saatiin yhteensä 18, ja ne edustavat 14 eri hyvinvointialuetta
- Kysely koostui 32 kysymyksestä, joista 14 oli avoimia
- Kysely laadittiin yhteistyössä Hyvil Oy:n kanssa

Nykyisten palveluiden ja yhteistyön vahvuudet ja haasteet

- Hyvinvointialueet tuottavat laajan kirjon palveluita, jotka kohdistuvat myös kuntouttavan opetuksen kohderyhmään
- Hyvinvointialueiden rooli jäsentyy ennen kaikkea olemassa olevien lakisääteisten palveluiden kautta
- Yhteistyö koulutuksen järjestäjän kanssa on rakenteellisesti jossain määrin hajanaista. Yli puolet vastaajista (61,1 %) arvioi, että yhteistyössä koulutuksen järjestäjän kanssa on joitakin vakiintuneita käytäntöjä, mutta se ei ole yhtenäistä eikä perustu selkeisiin toimintamalleihin.
- Nykyinen järjestelmä ei aina tarjoa selkeää väylää tuen järjestämiselle silloin, kun nuori ei ole opiskelukuntoinen

Kuvio 10. Koulutuksen järjestäjien kanssa tehtävän yhteistyön haasteet hyvinvointialueiden näkökulmasta

Kuntouttavan opetuksen kehittäminen

- **Vastaajista valtaosa (83,3 %) arvioi kuntouttavan opetuksen kehittämisen merkityksen hyvinvointialueen näkökulmasta erittäin tai melko merkittäväksi**
- Vastaajista enemmistö arvioi hyvinvointialueella olevan joitain valmiuksia (38,9 %) tai rajalliset valmiudet (33,3 %) kuntouttavan opetuksen kehittämiseen ja toteuttamiseen yhteistyössä koulutuksen järjestäjien ja nuorten työpajojen kanssa
- Valmiuksien osalta haasteita asettavat erityisesti resurssit, joiden koetaan turvaavan vain lakisääteisten palveluiden toteuttamisen
- Kehittämistarpeena näyttäytyy yhteistyön selkeyttäminen ja eri toimijoiden välisen koordinaation vahvistaminen

Selvitysraportin kokonaisuus

6. Yhteinen tilannekuva ja kehittämisen suunta

Tuodaan yhteen kootut huomiot eri toimijoiden kyselyistä

- Eri toimijaryhmien näkemykset muodostavat varsin yhtenäisen kuvan nykyisen järjestelmän haasteista ja jännitteistä
- Toimijat tunnistavat saman kohderyhmän, mutta toimivat rakenteissa, jotka eivät mahdollista yhteensovitettua tukea
- Syntyy koulutus- ja palvelujärjestelmän rakenteellinen aukko, jossa osa nuorista jää harmaalle alueelle
- Keskeinen kysymys: Miten tukimuodot ja palvelut voidaan kytkeä toisiinsa siten, että ne muodostavat nuoren näkökulmasta yhtenäisen tuen kokonaisuuden?

Selvitysraportin kokonaisuus

7. Kuntouttavan opetuksen elementtejä sisältävien toimintamallien esittely

Gradian Vivo-valmennus

Kainuun ammattiopiston Kohtaamo

Hyrian TUVA-pilotti

Kpedun voimavaraoppimisympäristö

Tredun toimintamallit: Tikaspaja, Duunaamo ja Startti-TUVA

Ekamin Steissi-TUVA

Stadin ammattiopiston Majakka-toiminta

Savon ammattiopiston VOIMA-valmennus

Sastamalan Rotvalli

Vaasan Kartturi

Selvitysraportin kokonaisuus

7. Kuntouttavan opetuksen elementtejä sisältävien toimintamallien tarkastelu

- Tunnistetaan toimintamallien erot ja yhtäläisyydet
- Etsitään toimintamallien pohjalta kuntouttavan opetuksen keskeisiä elementtejä
- Tavoitteena ei ole arvioida toimintamalleja vaan luoda kokonaiskuvaa kuntouttavan opetuksen tilanteesta ja kehittämismahdollisuuksista

Toimintamallien luokittelu

Toimintamallit voidaan jakaa kolmeen päätyyppiin

TUVA-koulutuksen sisälle rakentuneet toimintamallit

Ekamin Steissi
Tredun Startti
Hyrian pilotti

Oppilaitoksen toimintana toteutuvat pajamalliset toteutukset

Gradian Vivo
Savon VOIMA-valmennus
Kainuun Kohtaamo
Stadin Majakka
Tredun Duunaamo ja Tikaspaja
Kpedun voimavaraoppimis-
ympäristö

Työpajaympäristössä toteutuvat valmennusjaksot

Sastamalan Rotvalli
Vaasan Kartturi

Esimerkkejä toimintamalleista

TUVA-koulutuksen sisälle rakentunut toimintamalli

Ekamin Steissi-TUVA

- Lukuvuonna 2025-2026 käynnistetty pilotti, jota toteutetaan yhteistyössä Ekamin ja Rannikkopajojen kanssa
- Oppivelvollisille opiskelijoille, joiden toimintakyky on heikentynyt ja joilla on vaikeuksia kiinnittyä tavanomaiseen koulutukseen
- Ryhmäkooko enintään 12 opiskelijaa
- Opintojen kesto määräytyy yksilöllisesti
- Yhdistää TUVA-opintojen sisällöt ja työpajan valmennukselliset elementit
- Arjessa toiminnasta vastaavat oppilaitoksen erityisopettaja ja Rannikkopajojen yksilövalmentaja. Lisäksi yhteistyö opiskeluhuollon ja opiskelijan muun verkoston kanssa
- Toteutus oppilaitoksen yhteydessä työpajojen tiloissa
- Pilottivuoden kokemukset ovat myönteisiä ja toiminta jatkuu

Esimerkkejä toimintamalleista

Oppilaitoksen toimintana toteutuva pajamallinen toteutus

Savon ammattiopiston VOIMA-valmennus

- Toteutetaan yhteistyössä Savon koulutuskuntayhtymän, Kuopion kaupungin nuorisopalveluiden ja Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa
- Valmennus rakentuu ryhmävalmennuksesta, yksilövalmennuksesta ja opiskelutaitovalmennuksesta
- 16-29-vuotiaille nuorille, joille oppilaitoksen tavanomaiset tukitoimet eivät riitä
- Valmennusjakso kestää kahdesta jaksosta puoleen vuoteen
- Vuosittain noin 50 opiskelijaa
- Arjessa toiminnasta vastaavat VOIMA-valmentajat: erityisen tuen asiantuntija oppilaitoksesta, hyvinvointialueen sosiaaliohjaaja ja kaupungin erityisnuorisotyöntekijä
- Oma turvallinen, rauhallinen ja helposti saavutettava tila oppilaitoksen kampuksella. Voidaan toteuttaa myös jalkautuen.
- Kehitetty hankkeessa. Vakiintumassa hankekauden jälkeen.

Esimerkkejä toimintamalleista

Työpajaympäristössä toteutuva valmennusjakso

Vaasan Kartturi

- Vaasan nuorisopalveluiden alaista työpajatoimintaa
- Sijaitsee ammattikoulu Vamian Hansa-kampuksella omissa erillisissä tiloissaan
- 15-29-vuotiaille nuorille, joiden toimintakyky on heikentynyt tai jotka ovat vaarassa syrjäytyä
- Vuositasolla noin 70 nuorta ja päivittäin paikalla 10-20 valmentautujaa
- Keskeistä nuoren sosiaalinen vahvistaminen, elämönhallinnan tukeminen ja opiskelukyvyn palauttaminen nuorisotyöllisellä otteella
- Aluksi kolmen kuukauden jakso, mutta tuki voi jatkua kauemminkin
- Arjessa toiminnasta vastaa kaksi yksilövalmentajaa. Myös tiivis yhteistyö oppilaitoksen ja nuoren muun verkoston kanssa.
- Nuori voi suorittaa tuetusti opintoja yksilövalmentajien ohjauksessa
- Kokemukset mallista ovat erinomaisia ja se on vakiinnuttanut paikkansa

Toimintamallien yhteiset elementit

- Pienryhmämuotoisuus ja yksilöllisyys
- Työparina tai moniammatillisena tiiminä toimiminen arjen tasolla
- Turvallinen ja helposti saavutettava toimintaympäristö
- Yksilöllisten tavoitteiden asettaminen
- Pääpaino toimintakyvyn ja arjenhallinnan vahvistamisessa
- Myös opintojen eteneminen huomioitu jollain tavalla
- Erityistä huomiota kiinnitetään siirtymien tukemiseen
- Vaikuttavuutta pyritään arvioimaan määrällisin ja laadullisin kriteerein

Selvitysraportin kokonaisuus

8. Kuntouttavan opetuksen mallinnus

Otetaan kantaa seuraaviin:

- Kuntouttavan opetuksen kohderyhmä
- Ohjautuminen kuntouttavaan opetukseen
- Kuntouttavan opetuksen tavoite
- Kuntouttavan opetuksen keskeiset elementit
- Kuntouttavan opetuksen suhde koulutusjärjestelmän rakenteisiin
- Kuntouttavan opetuksen suhde yhteistyörakenteisiin
- Kuntouttavan opetuksen toteuttamisen reunaehdot ja riskit

Kuntouttavan opetuksen kohderyhmä

Kuntouttavaa opetusta tarvitaan nuorille...

- joiden **toimintakyky ei tilapäisesti mahdollista etenemistä nykyisissä rakenteissa**
- jotka tarvitsevat samanaikaisesti sekä pedagogista että kuntoutuksellista tukea
- **jotka sijoittuvat palvelujärjestelmässä palveluiden väliin:** he tarvitsevat enemmän tukea kuin perinteinen pedagoginen tai opiskeluhuollollinen tuki tarjoaa, mutta eivät kuulu vaativan erityisen tuen piiriin.

"Kuntouttavasta opetuksesta hyötyisi arviolta noin 15–20 % oppivelvollisista opiskelijoista. Kyse on opiskelijoista, joilla on mielenterveyteen, jaksamiseen, elämönhallintaan tai toimintakykyyn liittyviä haasteita, jotka vaikeuttavat etenemistä tavanomaisessa opintotahdissa. He eivät välttämättä tarvitse vaativaa erityistä tukea, mutta hyötyvät selvästi joustavammasta, yksilöllisemmästä ja kuntouttavasta opiskelun tavasta. Oikea-aikaisena kuntouttava opetus voi ehkäistä keskeyttämissiä ja raskaampien palveluiden tarvetta myöhemmin."

(koulutuksen järjestäjä)

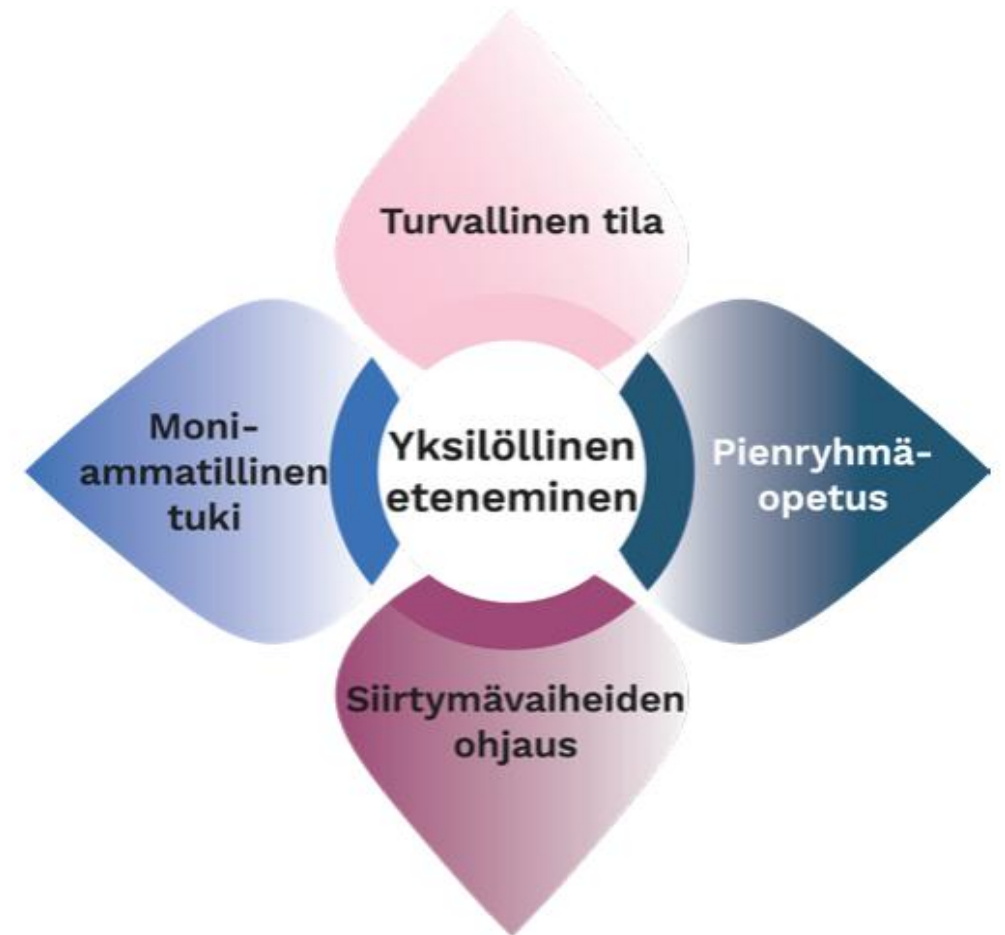
Ohjautuminen kuntouttavaan opetukseen

- Ehdotetaan kuntouttavan opetuksen tarpeen määrittelyä toimintakyvyn näkökulmasta: tilapäisesti merkittävästi heikentynyt toimintakyky
- Koulutuksen ja opiskeluhuollon olemassa olevat tukitoimet on todettu riittämättömiksi
- Kriteerinä voisi olla myös olemassa oleva tai samanaikaisesti käynnistytävä kontakti hyvinvointialueen palveluihin, mikä luo luontevan perustan yhteistyölle

Mitä kuntouttava opetus on?

Kuntouttavan opetuksen tavoitteena on..

- nuoren kiinnittyminen opintoihin
- toimintakyvyn vahvistuminen
- oikea-aikaisen ja riittävän vahvan tuen tarjoaminen
- tuettu paluu takaisin TUVA- tai tutkintokoulutukseen
- opintojen keskeytymisen ehkäiseminen

Kuntouttava opetus kokoaa tuen yhdeksi kokonaisuudeksi

Kuntouttava opetus perustuu koulutuksen järjestäjän, hyvinvointialueen ja nuorten työpajan yhteistyöhön, jossa pedagoginen, kuntouttava ja valmennuksellinen tuki yhdistyvät opiskelijan arjessa.

”Koulutuksen järjestäjän tulisi tuoda pedagoginen osaaminen, hyvinvointialueen terveyspalvelut ja sosiaalipalvelut, työpajoilla on paljon osaamista oppimisympäristöissä. Näen, että yhteistyö on tässä tärkeintä.”
(koulutuksen järjestäjä)

”Kaikki osapuolet näkevät omassa asiakasryhmässä tarpeen, johon eivät yksin voi vastata. Silloin tulisi luoda mahdollisuus ja toimintamalli, jonka voi luoda yhdessä saumattomaksi kokonaisuudeksi.”
(nuorten työpajat)

Selvitysraportin kokonaisuus

9. Suositukset kuntouttavan opetuksen kehittämiseksi

Esitetään 7 keskeistä suositusta kuntouttavan opetuksen kehittämiseksi

Selvitysraportin kokonaisuus

10. Yhteenveto

Kootaan yhteen selvityksen keskeinen anti

Nostoja selvityksen tuloksista

Kuntouttavan opetuksen kehittämisen tärkeys

- Kokonaisuudessaan kuntouttavan opetuksen kehittämistä piti vähintään melko tärkeänä 89,8 prosenttia vastaajista
- Kuntouttavan opetuksen kohderyhmän suuruudeksi arvioitiin noin 10 prosenttia ammatillisten oppilaitosten oppivelvollisista opiskelijoista

Nostoja selvityksen tuloksista

Ongelma ei ole palvelujen puute vaan niiden yhteensovittaminen

- Kohderyhmään kuuluvia nuoria tuetaan tälläkin hetkellä monin tavoin ja he ovat useiden palveluiden piirissä
- Olemassa olevat palvelut eivät muodosta toimivaa ja riittävän yhtenäistä kokonaisuutta
- Haaste korostuu tilanteissa, joissa nuoren tuen tarpeet ylittävät yksittäisen palvelun rajat
- Osa nuorista jää tukitoimien ja palveluiden väliselle harmaalle alueelle

"Ei ole mallia olemassa. Asioita hoidetaan opiskelijakohtaisesti, yhteistyö toteutuu vaihtelevasti."
(koulutuksen järjestäjä)

"Koulutuksen järjestäjällä saattaa olla näkemys, että nuori ei ole opiskelukuntoinen ja hänelle tulisi hyvinvointialueen toimesta tarjota kuntouttavaa toimintaa. Hyvinvointialueella ei ole tällaista tarjolla." (hyvinvointialue)

Nostoja selvityksen tuloksista

Paikallisesti syntyy jo toimivia ratkaisuja

- Tämän selvityksen 12 esiteltyä toimintamallia ovat vain osa kaikista olemassa olevista ja kehitettävistä toimintamalleista
- Hyviä toimintamalleja on siis jo olemassa ja ne osoittavat, että kuntouttavaa opetusta voidaan kehittää nykyisissä rakenteissa.

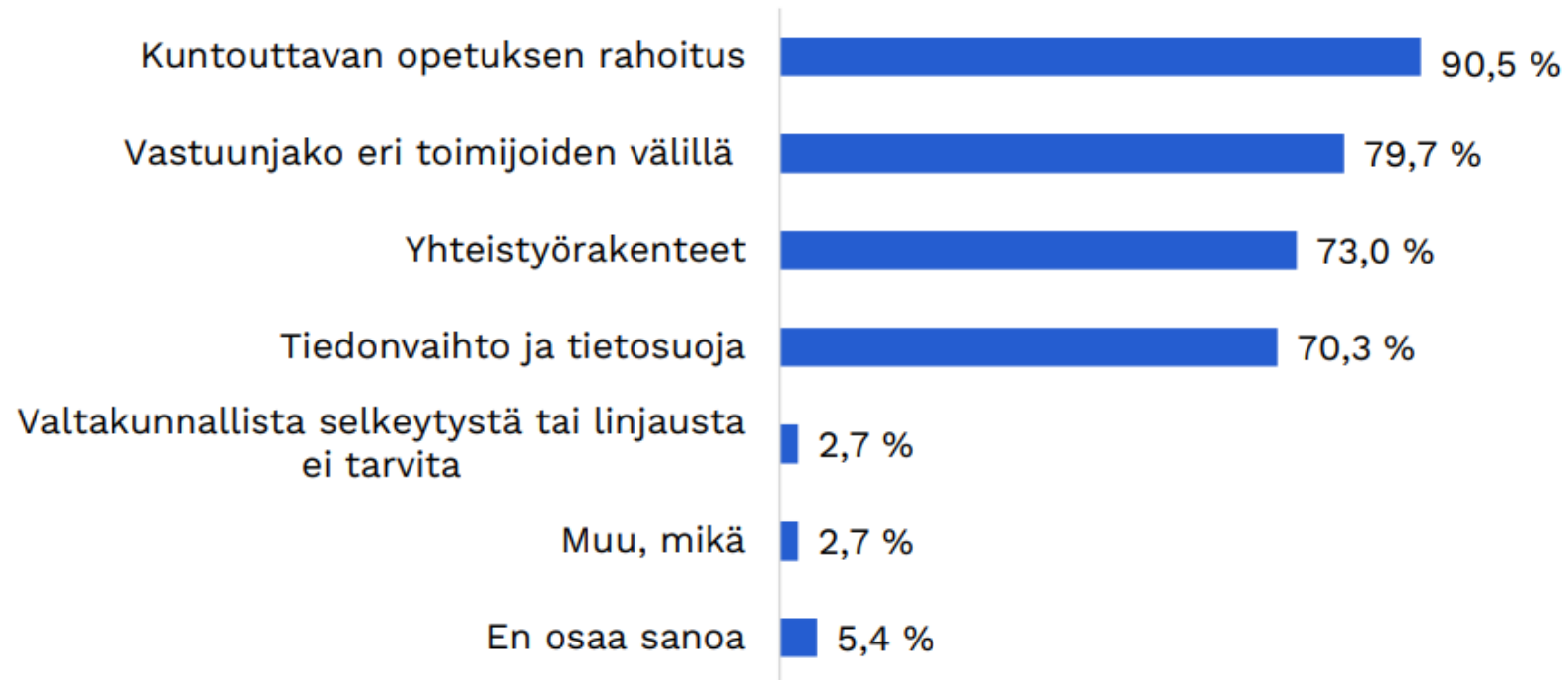
Nostoja selvityksen tuloksista

Nykyinen järjestelmä tuottaa alueellista eriarvoisuutta

- Tuki rakentuu pitkälti paikallisten ratkaisujen ja yksittäisten toimijoiden varaan
- Tällä hetkellä nuoren saama tuki riippuu siitä, missä nuori asuu ja opiskelee

Nostoja selvityksen tuloksista

Valtakunnallista selkeytystä kaivataan

Kuvio 5. Valtakunnallinen selkeytstarve koulutuksen järjestäjien näkökulmasta

Tavoitetilanteessa..

- kohderyhmä on tunnistettu ja sille on selkeästi määritelty tukimuoto
- yhteistyö on rakenteellista, suunnitelmallista ja koordinoitua
- vastuunjako koulutuksen järjestäjän, hyvinvointialueen ja nuorten työpajan välillä on selkeä
- rahoitusmallit mahdollistavat kuntouttavan opetuksen pitkäkestoisen ja riittävän resurssoinnin
- oppimisympäristöt ovat joustavia ja voivat sisältää myös työpajaympäristöjä
- koulutus- ja palvelujärjestelmä pystyy vastaamaan oppivelvollisten nuorten moninaisiin tuen tarpeisiin
- tukitoimet ovat yhdenvertaisia riippumatta siitä, missä nuori asuu tai opiskelee

Mahdollisia riskejä ja reunaehdoja

Kohderyhmää ei määritellä riittävän selkeästi

Kuntouttava opetus ei asemoidu riittävän selkeästi osaksi koulutusjärjestelmää

Vastuunjako jää epäselväksi ja opiskelijan kuntoutukselliset tarpeet siirtyvät käytännössä koulutuksen järjestäjän vastuulle

Rahoitus jää epäselväksi, lyhytkestoiseksi tai hankeperustaiseksi

Yhteistyörakenteet ja koordinaatio jäävät epäselviksi

Seuraava askel on...

Kuntouttavan opetuksen vakiinnuttaminen osaksi koulutusjärjestelmän rakenteita, jotta tuki on systemaattista, ennakoitavaa ja yhdenvertaista kaikille sitä tarvitseville nuorille.

Suosituksset kuntouttavan opetuksen kehittämiseksi

1. Tunnistetaan ja määritellään kuntouttava opetus osaksi koulutusjärjestelmää

- Selkeytetään kuntouttavan opetuksen suhde muihin tukimuotoihin

Suosituksset kuntouttavan opetuksen kehittämiseksi

2. Vahvistetaan moniammatillista yhteistyötä

- Resursoidaan työparimalli
- Määritellään toimijoiden roolit ja vastuut

Suosituksset kuntouttavan opetuksen kehittämiseksi

3. Vahvistetaan mahdollisuuksia pienryhmämuotoiseen ja yksilölliseen opiskeluun

- Tuetaan joustavia opintopolkuja
- Sovitetaan opiskelu toimintakyvyn mukaan

Suosituksset kuntouttavan opetuksen kehittämiseksi

4. Kehitetään oppimisympäristöjä

- Mahdollistetaan rauhalliset ja turvalliset tilat
- Hyödynnetään myös työpajaympäristöjä

Suosituksset kuntouttavan opetuksen kehittämiseksi

5. Tuetaan siirtymävaiheita

- Rakennetaan vaiheittaiset ja tuetut siirtymät
- Varmistetaan tuen jatkuvuus siirtymien yli

Suosituksset kuntouttavan opetuksen kehittämiseksi

6. Uudistetaan rahoitusta

- Mahdollistetaan pitkäkestoinen ja joustava rahoitus
- Selkeytetään toimijoiden välinen vastuunjako myös rahoituksen osalta

Suosituksset kuntouttavan opetuksen kehittämiseksi

7. Kehitetään vaikuttavuuden arviointia

- Tunnistetaan etenemistä tukevat tekijät
- Hyödynnetään vaikuttavuuden arvioinnissa sekä määrällistä että laadullista tietoa

Miksi kuntouttavaa opetusta?

Kuntouttava opetus..

- auttaa saavuttamaan oppivelvollisuuden laajentumiselle asetetut tavoitteet
- vahvistaa koulutus- ja palvelujärjestelmän kykyä vastata oppivelvollisten nuorten moninaisiin tuen tarpeisiin ja ehkäisee siten koulutuksellista syrjäytymistä
- tuo tuen yhdenvertaisesti kaikkien nuorten saataville

”Laki oppivelvollisuudesta ei tuo opiskelijaa kouluun, jos mielenterveyden haasteet sen estävät.” (hyvinvointialue)

Kiitos

Anna-Kaisa Peruskivi, väitöskirjatutkija

aperuski@ulapland.fi

040 258 6396 www.linkedin.com/in/anna-kaisa-peruskivi

Ilkka Eronen, erityisasiantuntija, Kuntaliitto

ilkka.eronen@kuntaliitto.fi

045 138 7389 <https://www.linkedin.com/in/ilkka-eronen/>

www.kuntaliitto.fi

www.kommunforbundet.fi

**Oppivelvollisuus ei yksin riitä.
Miten varmistamme, ettei
yksikään oppivelvollinen jää
koulutusjärjestelmässä
väliinputoajaksi?**

**Kuntouttava opetus ammatillisessa
koulutuksessa -selvitys**

**KUNTA
LIITTO**

Miten tästä eteenpäin?

Keskustelemassa

- Johtaja **Kati Lounema**, opetus- ja kulttuuriministeriö
- Vararehtori **Hellevi Lassila**, Sedu
- Työpajatoiminnan asiantuntija **Anniina Torppavirta**, Into
- Rehtori **Seija Norup**, Ammattiopisto Luovi
- Kuntouttavien sosiaalipalvelujen palveluesihenkilö **Virpi Kilpeläinen**, Pohjois-Savon hyvinvointialue

Osaaminen ratkaisee Suomen tulevaisuuden. Miten varmistamme, että pidämme jokaisen nuoren mukana?

Varatoimitusjohtaja
Susanna Huovinen,
Kuntaliitto

Nostetaan osaamis- ja koulutustasoa

Varmistetaan jokaisen lapsen ja nuoren laadukas oppimispolku sekä hyvinvointi, jotta kukaan ei putoa yhteiskunnan ulkopuolelle.

- Vahvistetaan **nuorten tulevaisuuden näkymiä** panostamalla hyvinvointiin, koulutuspolkuihin ja työllistymismahdollisuuksiin, sekä moniammatilliseen yhteistyöhön.
- Otetaan käyttöön kuntouttavan opetuksen malli ammatillisessa koulutuksessa.

Selvityksen ja tiivistelmän löydät verkkosivuiltamme

Anna-Kaisa Peruskivi

**SELVITYS KUNTOUTTAVASTA
OPETUKSESTA
AMMATILISESSA
KOULUTUKSESSA**

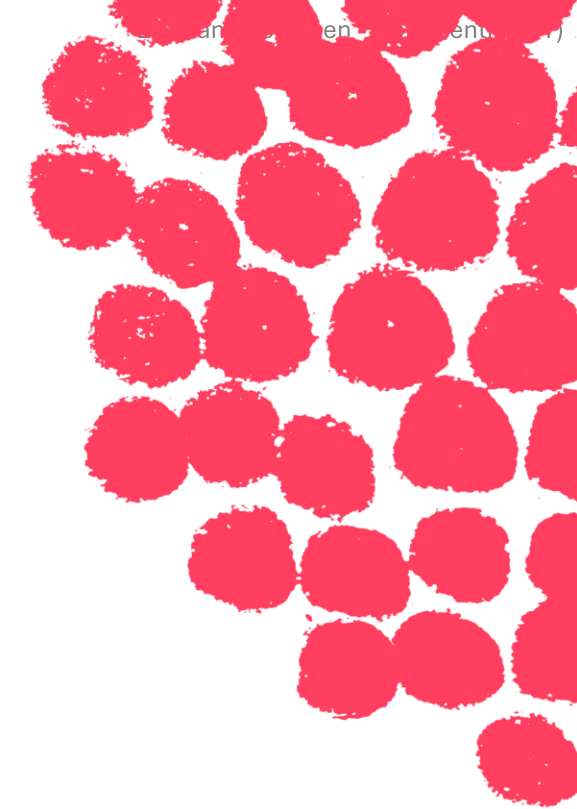

Tiivistelmä julkaisusta

**SELVITYS
KUNTOUTTAVASTA
OPETUKSESTA
AMMATILISESSA
KOULUTUKSESSA**

Anna-Kaisa Peruskivi

**KUNTA
LIITTO**

**Kiitos
osallistumisesta!**

